

Brandl Alexander Családi Fényképe

Ez egy családi felvétel, körülbelül 1940-ben készült. Az első sorban balról az első Jolánka, a második az anyukám, mellette ül az apukám. Apuka mellett áll a Cecilka testvérem. Az álló sorban balról az első a húgom, Irma, mellett állok én. Jobbról a második pedig a Kati.

Az anyukám [Brandl Ferencné, szül. Mundszer Sarolta] Lengyelországban [az egykori Osztrák--Magyar Monarchia Galícia nevű tartományában] járt elemi iskolába, nagyon szépen tudott írni. Más szakmát nem tanult ki. Anyám egy szót sem tudott magyarul, amikor Lengyelországból eljött, de három év múltán senki meg nem mondta, hogy nem magyar, úgy megtanulta a nyelvet. Az anyuka nem is járt már többször Lengyelországban, mert amikor jöttek a gyerekek, nem is tudott átmenni, talán csak kétszer ha voltunk. Inkább ők jöttek ide, addig, amíg nem laktunk [Duna]Szerdahelyen. Anyu csak így ünnepekre küldött egymásnak üdvözlő kártyát. Csak ennyi.

Brandl Ferenc, az apukám Alistálon született. Ott is járt iskolába. Külön zsidó iskola nem volt ott, csak rabbi és a két sakter, azok tanítottak imádkozni és a héber nyelvre. Dunaszerdahelyre pedig a tanonciskolába járt, egy Donáth nevezetű fűszerkereskedőnél tanulta ki a kereskedőszakmát. Lengyelországban [Galíciában] volt katona, és ott ismerkedtek meg anyával. Nem tudom, melyik évben ismerkedtek meg a szüleim. Talán tizenhétben jöttek ide. Az esküvőt Alistálon tartották, a zsidó templomban.

Az apukám Alistálon mindennel foglalkozott, még gazdálkodott is. Voltak tehének, legelők, minden... Vannak emberek, akik ha hozzányúlnak a piszokhoz, az arannyá változik, és vannak olyanok, akik ha hozzányúlnak az aranyhoz, az piszokká változik. Hát ő is ezek közé tartozott, ha hozzányúlt az aranyhoz, akkor az piszokká változott. Semmi nem akart ott sikerülni. Mondták, hogy nyisson fűszerüzletet. Hát abból... Ott akadt már több fűszerüzlet, de abból megélni és fönntartani a családot lehetetlenség volt, mert olyan tudott csak akkor létezni, megélni, akinek volt pénze, és ha valaki bement: "Kérek egy fél kiló cukrot, egy kiló sót, ecetet, írja föl. Ha majd kapok pénzt, ha eladom a tojást akkor..." Aki ezt meg tudta engedni, az tudott valahogyan létezni. Aki ezt nem tudta megengedni, az nem tudott létezni. Hát akkor olyan világ volt, ő ezt nem tudta biztosítani. A főutcánál, ahogy megyünk a vasútállomás felé, ott volt egy jéggyár. Nyáron ott kapott munkát,

gyártotta a jeget. Megjött az ősz, akkor pedig felvásárolták a szőlőt, kipréselte a szőlőt, és megtanulta a bort kezelni, csak úgy tudtunk valahogy boldogulni. A család helyzete siralmas volt.

A legfiatalabb testvérem a Jolánka. 1932-ben született. Tizenkét éves korában vitték el. Nem élte túl a háborút. Auschwitzban halt meg. Jolánka is életben maradt volna, hogyha a szegény anyám szót fogadott volna az öreg Pálfynénak. Pálfynénak volt egy testvére Karábpusztán, ott cselédek laktak. Megbeszélte, hogy elviszi hozzájuk a kistestvérem. A gazdaság vezetője: "Jöjjön, nem jár a mi szánk." De az anyám nem engedte.